

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของมัคคุเทศก์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ คือ มัคคุเทศก์ที่จดทะเบียนกับสำนักทะเบียน มัคคุเทศก์จังหวัดเชียงใหม่ ถึงเดือนมีนาคม 2541 มีจำนวน 1,751 คน และเป็นมัคคุเทศก์ที่ประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane อ้างในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, หน้า 284) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 คำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 หรือ 0.10

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งได้แก่ มัคคุเทศก์ที่จดทะเบียนกับสำนักทะเบียน มัคคุเทศก์จังหวัดเชียงใหม่ เท่ากับ 1,751 คน

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จากการแทนค่าและคำนวณตามสูตร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 คน

เนื่องจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สุทธทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างเพียง 95 คน โดยให้โอกาสในการถูกเลือกเท่าเทียมกันแต่ผู้ศึกษาต้องการให้การศึกษารั้งนี้มีความแม่นยำ ได้ผลที่ดี และมีประสิทธิภาพสูง จึงได้เลือกสุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มมัคคุเทศก์ที่มากขึ้น โดยใช้วิธีดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การดำเนินการศึกษารั้งนี้ได้ใช้แบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ ซึ่งรวมอยู่ในชุดเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษาของมัคคุเทศก์ ประสบการณ์การทำงานของมัคคุเทศก์ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใช้แบบสอบถามที่ให้เลือกตอบว่า ใช่หรือ ไม่ใช่ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเรื่องสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเป็นคำถามแบบปรนัย จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจำนวน 20 ข้อ โดยคิดเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ ได้แก่ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ไม่ปฏิบัติเลย

3.2.2 การสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้ศึกษาได้สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม มีขั้นตอนโดยรายละเอียด ดังนี้

- (1) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้ทั่วไปเรื่องสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว และวิธีวัดพฤติกรรมการนำความรู้ความเข้าใจไปเผยแพร่โดยผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวม

รวมข้อมูลขึ้นเองจากการศึกษา ค้นคว้าตำราและเอกสาร วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- (2) กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะสร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม
- (3) สร้างแบบทดสอบและแบบสอบถามตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้คือ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครอบคลุมรายละเอียด ดังนี้

- ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- ลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลักษณะคำตอบแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ และไม่ใช่ มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยคำถามในเชิงนิมมาน จะมีค่าลำดับคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนนและ 0 คะแนน ตามลำดับ และคำถามในเชิงนิเสธ จะมีค่าลำดับคะแนนตั้งแต่ 0 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choices) จำนวน 4 ตัวเลือก โดยมีข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว มีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 สร้างแบบสอบถามการนำความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว จำนวน 20 ข้อ คิดเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ไม่ปฏิบัติเลย โดยคำถามในเชิงนิมมานจะมีค่าลำดับคะแนนตั้งแต่ 2 คะแนน 1 คะแนน และ 0 คะแนน ตามลำดับ และคำถามในเชิงนิเสธ จะมีค่าลำดับคะแนนตั้งแต่ 0 คะแนน 1 คะแนน และ 2 คะแนน ตามลำดับ

3.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยขออนุญาตต่อเจ้าของบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อฝาก

แบบสอบถามแก่มัคคุเทศก์ที่อยู่ภายในบริษัท ซึ่งเจงมัคคุเทศก์ในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามครั้งนี้ และรอเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หากมัคคุเทศก์ไม่ได้ประจำอยู่ในบริษัทก็ได้ฝากแบบสอบถามไว้ และนัดวันที่จะไปเก็บแบบสอบถามคืน นอกจากนั้นก็ยังสามารถเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มัคคุเทศก์จะมีเวลาให้กับการทำแบบสอบถาม ได้แก่ ปางช้าง ฟาร์มกล้วยไม้ โรงงานผลิตผ้าไหม โรงงานผลิตเครื่องเงิน เป็นต้น จากนั้นแจกแบบสอบถามแก่มัคคุเทศก์ และรอกันว่ามัคคุเทศก์จะทำแบบสอบถามเรียบร้อย จึงเก็บแบบสอบถามคืน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

- (1) ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานและระดับการศึกษาของมัคคุเทศก์ โดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และการกระจายแบบร้อยละ (Percentage distribution)
- (2) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ และการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ นำมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- (3) ทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ ตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา ดังนี้
 - เปรียบเทียบระดับการศึกษากับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระหว่างมัคคุเทศก์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ One - Way Analysis of Variance
 - ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานกับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของมัคคุเทศก์ หาความสัมพันธ์โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)
 - ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หาความสัมพันธ์ โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

เกณฑ์การประเมินผล

ในการพิจารณาตัดสินระดับความรู้ของมีคฤเทศก์ ผู้ศึกษามีเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนี้

(1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคะแนนเต็ม 20

ได้คะแนนระหว่าง 14 - 20 หมายถึง ดี

ได้คะแนนระหว่าง 7 - 13 หมายถึง ปานกลาง

ได้คะแนนระหว่าง 1 - 6 หมายถึง น้อย

(2) ความรู้ทั่วไปเรื่องสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว มีคะแนนเต็ม 10

ได้คะแนนระหว่าง 7 - 10 หมายถึง ดี

ได้คะแนนระหว่าง 4 - 6 หมายถึง ปานกลาง

ได้คะแนนระหว่าง 1 - 3 หมายถึง น้อย

(3) การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว มี

คะแนนเต็ม 40 คะแนน

ได้คะแนนระหว่าง 27 - 40 หมายถึง ดี

ได้คะแนนระหว่าง 14 - 26 หมายถึง ปานกลาง

ได้คะแนนระหว่าง 1 - 13 หมายถึง น้อย